

Literatuurdidactische analyse

Algemene vereisten	Bereidheid	Van lezers vanaf N1 vraagt dit boek geen al te grote bereidheid: het boek is niet heel dik (192 pagina's) en leest vlot.
	Interesses	Enige belangstelling voor voetbal is vereist.
	Algemene kennis	Het verhaal speelt zich af in een niet duidelijk gedefinieerde tijd (waarschijnlijk begin jaren 70). Leerlingen zullen wel door hebben dat het verhaal zich in het verleden afspeelt, maar het niet goed in de tijd kunnen plaatsen. Dat is geen groot probleem.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Er worden veel personen genoemd die werkelijk hebben bestaan (Yoko Ono, Wim Sonneveld, Simon Vinkenoog). Achterin het boek staat een lijst van deze personen (onder 'Also starring'). Lezers die deze personen niet kennen (en dat geldt voor zeer veel leerlingen) zien wel wat over het hoofd, maar dat hoeft hun leesplezier niet in de weg te staan.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Eenvoudig. Geen probleem.
	Zinsconstructies	Over het algemeen korte, enkelvoudige zinnen. Geen probleem.
	Stijl	De meeste personages spreken in hetzelfde eenvoudige stijlregister. Alleen de trainer drukt zich nogal bloemrijk uit en er komen enkele gedichten voor die de meeste leerlingen met N1 en N2 niet zullen begrijpen. Daar kan overheen gelezen worden. Er wordt veel gebruik gemaakt van ironische overdrijving en herhaling. Lezers met N1 en N2 zullen dat misschien niet altijd doorhebben. Voor N3-lezers is dat een uitdaging.

Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	De hoofdpersoon, Kuif den Dolder, komt zelf niet aan het woord. De lezer krijgt een beeld van hem door de uitspraken van de mensen uit zijn omgeving.
	Aantal karakters	Er komen zeer veel personages aan het woord. Dat is verwarrend voor alle lezers. De lijst van personen achterin het boek ('De opstelling') helpt om overzicht te houden. Daarnaast wordt verwezen naar een groot aantal personen die werkelijk hebben bestaan. Deze zijn in een aparte lijst ('Also starring') opgenomen. Minder ervaren lezers zullen het onderscheid tussen fictieve en werkelijk bestaande personen niet goed kunnen maken.
	Ontwikkeling van en verhouding tussen de personages	Aan het gedrag van Kuif is te zien dat hij zich ontwikkelt, maar doordat hij niet zelf aan het woord komt, tast de lezer in het duister over wat zich in zijn hoofd afspeelt. De houding van de overige personages ten aanzien van Kuif verandert niet. Interessant voor N2 is de wijze waarop verschillende groepen personages zich tot Kuif verhouden.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Structuur	Tien redelijk lange hoofdstukken, waarin steeds meerdere personages aan het woord komen over de gebeurtenissen tijdens Kuifs seizoen bij VV Uffelte. De meeste leerlingen zullen daar aan moeten wennen, maar zich desondanks snel door het verhaal laten meevoeren. Er worden nogal wat zijpaden bewandeld. Voor N1-lezers kan het lastig zijn om zicht te houden op de hoofdlijn van het verhaal.
	Spanning	Er ontstaat spanning doordat er vaak sprake is van vooruitwijzingen ('Iedereen voelde dat er iets bijzonders aan de hand was met die jongen.').
	Perspectief	Alleen in hoofdstuk 1 en op de laatste pagina is sprake van een ik-perspectief vanuit de (fictieve) persoon die dit boek over Kuif heeft gemaakt. In de rest van het boek spreken de andere personage over zichzelf in de ik-vorm. Deze vertelsituatie kan inleven in de hoofdpersoon enigszins bemoeilijken. Dat geldt voor alle niveaus.
	Betekenis	N1- en minder ervaren N2-lezers zullen dit waarschijnlijk gewoon een grappig boek vinden, een sterk verhaal over een voetballer die nooit heeft bestaan. Voor gevorderde N2- en N3-lezers is het interessant om te ontdekken hoe dit boek

		op een hoger niveau de draak steekt met de moderne voetballerij: de mythologisering van voetbalhelden en het gebrek aan authenticiteit en onbevangenheid van hedendaagse spelers.
Relevante bronnen voor docenten		Boekverslinders.com filmpje van Nico Dijkshoorn over De tranen van Kuif den Dolder Alex Dabrowski, 'Nico Dijkshoorn – De tranen van Kuif den Dolder', op: Uitgelezenboeken.nl recensie Rob de Haan, 'De beste voetballer aller tijden', op: Nu.nl recensie